

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત વડી અદાલતમાં અમદાવાદ ખાતે

ફર્સ્ટ અપીલ નં ૪૦૨૨/૨૦૦૭

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી જી. બી. શાહ

=====

૧ શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવા માટે
પરવાનગી આપી શકાય?

૨ રિપોર્ટરને સંદર્ભ માટે મોકલવું કે નહીં ?

૩ શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની ફેર નકલ જોવાની
ઈચ્છા રાખે છે ?

૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ ના અર્થઘટન અંગે
અથવા તેના અધીન કોઈ આદેશ કરવામાં આવ્યો હોય તે બાબતે
કાયદાનો કોઈ મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે?

૫ શું તેને દીવાની ન્યાયાધીશ સુધી પરિભ્રમિત કરવામાં આવવાનું છે?

=====

ગીતાબેન દિનેશભાઈ ઠક્કર અને ૪....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

મુસાભાઈ અહમદભાઈ ગરાસિયા અને ૨....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

હાજરી:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ – ૫ માટે શ્રી જિતેન્દ્ર એચ સિંહ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૩ માટે શ્રી જુસી મઝમુદાર, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૩ માટે શ્રી એચજી મઝમુદાર, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ – ૨ માટે નિયમ બજાવેલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એમ.આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી જી.બી. શાહ

તારીખ : ૨૯/૦૧/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ.આર. શાહ)

૧. મોટર અકસ્માત દાવા અદાલત (સહાયક), વડોદરા દ્વારા મોટર અકસ્માત દાવો અરજી નં ૯૨૩/૧૯૯૫ માં આપવામાં આવેલ ચુકાદા

અને એવોર્ડથી, જેના દ્વારા માનનીય અદાલતે આ આધાર પર દાવો અરજી ફગાવી દીધી છે કે મૂળ દાવેદારો સંબંધિત અકસ્માતના સમયે મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી હોવાનું આક્ષેપિત લક્ઝરી બસ નં જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ની સંડોવણી સાબિત કરવામાં કડ્ડણ રીતે નિષ્ફળ ગયા છે, તેનાથી વ્યથિત અને અસંતોષ અનુભવી, હાલની અપીલ મૂળ દાવેદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે।

૨. વર્તમાન અપીલ સુધી પહોંચાડનાર સંક્ષિપ્ત હકીકતો એવી છે કે મૃતક- દિનેશભાઈ જેઠાભાઈ ઠક્કર તા. ૨૭-૧૨-૧૯૯૩ના રોજ સવારે અંદાજે ૭.૪૫ વાગ્યે નોંધણી નં નં. જીબીડબ્લ્યુ-૭૯૪૩ ધરાવતા કિનેટિક હોન્ડા પર પોતાના નિવાસસ્થાનેથી પોતાની ફેક્ટરી તરફ જઈ રહ્યા હતા. તે પછી, સવારે અંદાજે ૮.૩૫ વાગ્યે ઘરે પરત ફરી રહ્યા હતા ત્યારે, પુષ્પકુંજ સોસાયટી નજીક આવેલ ઓલ્ડ હાઉસિંગ બોર્ડ પાસે પહોંચતાં, તેમને ગંભીર ઇજાઓ સાથે અકસ્માત નડ્યો. મૂળ દાવેદારોના કહેવા મુજબ, પ્રતિવાદી નં. ૧ પોતાની લક્ઝરી બસ નં. જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ અતિઝડપે, બેફામ અને બેદરકારીપૂર્વક હંકારી રહ્યો હતો; તે રસ્તાની ખોટી બાજુએ આવી ગયો અને પાછળથી કિનેટિક હોન્ડાને ટક્કર મારી. મૃતક પોતાના કિનેટિક હોન્ડા પરથી ફેંકાઈ ગયા અને તેમના માથા, ચહેરા તથા બન્ને પગમાં ગંભીર ઇજાઓ પહોંચી. ત્યારબાદ તેમને ભાઈલાલભાઈ અમીન હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યા અને ત્યાં આંતરિક દર્દી તરીકે

રાખવામાં આવ્યા હતા અને અંતે તેઓ તા. ૨૩-૬-૧૯૯૪ના રોજ થયેલી ઇજાઓને કારણે મૃત્યુ પામ્યા. વધુમાં, અકસ્માતના જ દિવસે એટલે કે તા. ૨૭-૧૨-૧૯૯૩ના રોજ, મૃતકના પિતાએ ગોરવા પોલીસ સ્ટેશન, વડોદરા ખાતે ૧૯૯૩ના સી.આર. નં. ૧-૨૩૦ તરીકે પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવી હતી. તેમ છતાં, આ તબક્કે નોંધવું જરૂરી છે કે અકસ્માતમાં સંકળાયેલા વાહનનો નંબર, ખાસ કરીને સંબંધિત લકઝરી બસનો નંબર, તેમજ પ્રશાંતભાઈ નામના વ્યક્તિએ તેમને અકસ્માત બાબતે કંઈ જણાવ્યું હતું તે બાબતનો ઉલ્લેખ ફરિયાદમાં કરવામાં આવ્યો નહોતો. તેથી, અત્રેના મૂળ દાવેદારો-અપીલકર્તાઓએ મૃતક દિનેશભાઈ જેઠાભાઈ ઠક્કરના મૃત્યુ બદલ વળતર તરીકે રૂ. ૨૭,૨૦,૦૦૦/- ની માંગ સાથે માનનીય ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાવા અરજી રજૂ કરી હતી.

૨.૧ દાવા અરજીનો વિરોધ વીમા કંપનીએ, જે લકઝરી બસ નં જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ ની વીમાકર્તા હતી, લેખિત જવાબ રજૂ કરીને કયો હતો. તેમાં વિશેષરૂપે ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો કે મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવતું અને મૂળ પ્રતિવાદી નં ૨ ની માલિકીની લકઝરી બસ નં જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ અકસ્માતમાં સંકળાયેલ હતી. તેથી, વીમા કંપનીએ અકસ્માતમાં લકઝરી બસ નં જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ ની સંકળાયેલતા અંગે સ્પષ્ટ ઇનકાર કયો હતો.

૨.૨ કે માનનીય ટ્રિબ્યુનલે આવશ્યક મુદ્દાઓ ઘડ્યા.

૨.૩ મૂળ દાવેદારોએ નીચેના સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે:

- ૧) મૃત્યુ પામેલાના પત્ની-ગીતાબેન ડી. ઠક્કર આંક ૩૨ પર;
- ૨) પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલ આંક ૩૧૦ પર;
- અને ૩) ડૉ. ઉદય રામચંદ્ર પુરમધારે આંક ૩૧૯ પર.

૨.૪ મૂળ દાવેદારોએ નીચે મુજબના દસ્તાવેજ પુરાવાઓ રજૂ કર્યા છે અને નોંધાવ્યા છે :

- ૧) આંક ૩૮ પરની ફરિયાદ/પ્રથમ માહિતી અહેવાલની નકલ;
- ૨) આંક ૩૯ પર અકસ્માતના સ્થળના પંચનામાની નકલ; ૩) આંક ૪૦ પરના મરણોત્તર પરીક્ષણ અહેવાલની નકલ; ૪) મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧ સામે રજૂ કરાયેલ આરોપપત્રની નકલ આંક ૪૧ પર; અને ૫) મૃત્યુ પામનારને થયેલી ઇજાઓ, તેનું હોસ્પિટલમાં દાખલ થવું, તબીબી અહેવાલો વગેરે સાબિત કરવા માટેના અન્ય દસ્તાવેજ પુરાવાઓ આંક ૪૯ પરથી આગળ.

૨.૫ પુરાવાની મૂળવણી કરતાં, વિજ્ઞાન ટ્રિબ્યુનલએ નોંધ્યું છે કે મૃતકની વિધવા, જેઓનું આંક ૩૨ પર પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમને અકસ્માત અંગે કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી ન હતી અને તેથી, અકસ્માતમાં સંકળાયેલા વાહન, ખાસ કરીને લક્ઝરી બસ નં. જીજે-૧-

જી-૫૧૪૪ અંગે પણ તેમને કોઈ જાણકારી ન હતી. આંક ૩૧૦ પર દાવેદારો તરફથી પરીક્ષણ કરાયેલા પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલના પુરાવા/નિવેદનની મૂળવણી કરતાં, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલએ અવલોકન કરીને ઠરાવ્યું છે કે ઉક્ત સાક્ષીનો પુરાવો વિશ્વસનીય અને ભરોસાપાત્ર નથી. નોંધપાત્ર છે કે, અકસ્માતમાં લકઝરી બસ નં. જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪ સંકળાયેલી હતી અને સંબંધિત સમયે તે મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવી રહી હતી, તે સાબિત કરવા અને/અથવા સ્થાપિત કરવા માટે નોંધપોથી પર અન્ય કોઈ પુરાવો ન હોવાથી, પડકારાયેલ ચુકાદા અને પુરસ્કાર દ્વારા, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલએ ઉક્ત દાવા અરજી ફગાવી દીધી છે.

૨.૬ વિવાદિત ચુકાદા અને પુરસ્કારથી, જે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, અસંતોષ અને વ્યથિતતા અનુભવીને, અત્રેના અપીલકર્તાઓ, મૂળ દાવેદારો, દ્વારા હાલની ફર્સ્ટ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જિતેન્દ્ર એચ.સિંહે જોરદાર રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન અધિકરણે અહીંના પ્રતિવાદીઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ વિરુદ્ધનો દાવા અરજપત્ર ફગાવીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.

૩.૧ મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જીતેન્દ્ર એચ. સિંહ દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે દાવેદારો દ્વારા આંક ૩૧૦ પર તપાસવામાં આવેલા પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલના પુરાવા/જુબાનીને નકારી કાઢવામાં વિદ્વાન અધિકરણે મહત્વપૂર્ણ ભૂલ કરી છે. રજૂ કરવામાં આવે છે કે મુખ્ય તપાસમાં, જણાવેલ સાક્ષીએ વિશેષરૂપે લક્ઝરી બસ નં. જી.જે. ૧. ટી. ૫૧૪૪ નો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે તેણે અકસ્માત જોયો હતો તથા લક્ઝરી બસ પણ જોઈ હતી, તેથી પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલના જણાવેલ પુરાવા/જુબાનીને નકારી કાઢવામાં વિદ્વાન અધિકરણે મહત્વપૂર્ણ ભૂલ કરી છે. રજૂ કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન અધિકરણે નોંધ પરના મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની, ખાસ કરીને આંક ૩૧૦ પર તપાસવામાં આવેલા પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલની જુબાનીની, યોગ્ય રીતે મૂળવણી કરી નથી.

૩.૨ મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલશ્રી જીતેન્દ્ર એચ.સિંહ દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે, કારણ કે લક્ઝરી બસ નં. જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪ના મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧-ચાલક સાક્ષી પિંજરામાં હાજર થયા નહોતા અને/અથવા તેમણે દાવા અરજીનો વિરોધ કર્યો નહોતો અને/અથવા દાવા અરજીનો પ્રતિસ્પર્ધ કર્યો નહોતો, તેથી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલએ પ્રતિકૂળ તારણ લેવું જોઈતું હતું અને એવું ઠરાવવું જોઈએ હતું કે સંબંધિત સમયે મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા હંકારવામાં આવતી

લકઝરી બસ નં. જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪ અકસ્માતમાં સંકળાયેલી હતી, જેના કારણે મૃતકે પ્રારંભમાં ઇજાઓ ભોગવી હતી અને ત્યારબાદ તે ઇજાઓને કારણે તેનું અવસાન થયું હતું.

૩.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧, એટલે કે લકઝરી બસ નં જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪ ના ચાલક વિરુદ્ધ પણ સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસ અધિકારીએ, જેના સમક્ષ એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી, આરોપપત્ર દાખલ કર્યું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી દાવેદારોએ અકસ્માતમાં લકઝરી બસ નં જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની સંડોવણી સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હોવાનું ઠરાવીને દાવા અરજી ફગાવતાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે મૂળભૂત રીતે ભૂલ કરી છે.

૩.૪ મૂળ દાવેદારોની તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જીતેન્દ્ર એચ. સિંહ દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ભારતીય દંડ સંહિતા હેઠળ દોષપાત્ર ઉતાવળાપણાની આવશ્યકતા વધુ કડક છે અને દાવિત્વ ઊભું કરવા માટે અપકૃત્યના કાયદા હેઠળ બેદરકારી પૂરતી છે. વધુમાં એવું પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે મોટર વાહન અધિનિયમ હેઠળ વળતર માટેની દાવા અરજીઓનો નિરાકરણ કરતા વખતે પુરાવાના કડક નિયમો લાગુ કરી શકાતા નથી. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે નોંધ પરના પુરાવાના આધારે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ ચુકિતસંગત રીતે આ તારણ પર

આવી શક્યું હોત કે લક્ઝરી બસ નં. જીજે-૧-જી-૫૧૪૪, જે સંબંધિત સમયે મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી હતી અને જેનો વીમો પ્રતિવાદી વીમા કંપની દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો, તે અકસ્માતમાં સંકળાયેલી હતી.

૩.૫ મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જિતેન્દ્ર એચ. સિંહે હાલની અપીલ મંજૂર કરવા તથા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલ પડકારિત ચુકાદો અને પુરસ્કારને રદ કરવા અને પરિણામે દાવો અરજિ મંજૂર કરવા માટે, આ રીતે ઠરાવ કરવા કે લક્ઝરી બસ નં. જીજે.૧.ટી.૫૧૪૪, જે મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી હતી, તે અકસ્માતમાં સંકળાયેલી હતી, તેમના પ્રાર્થનાના સમર્થનમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ અન્ય વડી અદાલતોના નીચેના નિર્ણયો પર ભારે આધાર મુક્યો છે:

૧. રવિ વિ. બદ્રીનારાયણ અને અન્ય, જે ૨૦૧૧ એ.સી.જે. પાનું ૯૧૧ માં અહેવાલિત છે; ૨. ઓરિએન્ટલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિ. વિ. પ્રેમલતા શુક્લા અને અન્ય, જે ૨૦૦૭(૩) ટી.એ.સી. પાનું ૧૧ (એસ.સી.) માં અહેવાલિત છે; ૩. બિમલા દેવી અને અન્ય વિ. હિમાચલ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન અને અન્ય, જે ૨૦૦૯(૨) ટી.એ.સી. પાનું ૬૯૩ (એસ.સી.) માં અહેવાલિત છે; ૪. બેની બાઈ અને અન્ય એક વિ. છંદીલાલ અને અન્ય એક, જે ૨૦૦૫

એ.સી.જે. પાનું ૮૧૬ (એમ.પી.) માં અહેવાલિત છે; પ. મોહમ્મદ નાસિર વિ. અંગદ પ્રસાદ અને અન્ય, જે ૨૦૦૫ એ.સી.જે. પાનું ૧૯૬૦ (એમ.પી.) માં અહેવાલિત છે; ડ. યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કો. લિ. વિ. દામોર કચરાભાઈ ઘનાભાઈ અને અન્ય, જે ૨૦૦૬(૩) ટી.એ.સી. પાનું ૭૨૨ (ગુજ.) માં અહેવાલિત છે; અને ૭. ધાપુ બાઈ અને અન્ય વિ. અંતર સિંહ અને અન્ય, જે ૨૦૦૫(૩) ટી.એ.સી. પાનું ૩૫૧ (એમ.પી.) માં અહેવાલિત છે.

૩.૬ શ્રી જિતેન્દ્ર એચ. સિંહ, મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલ વિદ્વાન વકીલે પણ એન.કે.વી. બ્રોસ. (પી) લિ. વિ. એમ. કરુમાઈ અંમ્મલ અને અન્ય, જેનો અહેવાલ ટીએસી (૧૯૫૦-૯૫) એસ.સી. પાનું ૨૮૭ માં પ્રસિદ્ધ થયો છે, તે મામલાના નિર્ણય પર તેમના આ પ્રતિપાદનના સમર્થનમાં ભારે આધાર મૂક્યો છે કે, અકસ્માતમાં સંડોવાયેલ હોવાનું આક્ષેપિત વાહનના ચાલકને ફોજદારી અદાલતે નિર્દોષ છૂટકારો આપ્યો હોય તો પણ, તે જ બાબત વળતર માટેના દાવાને અસર કરશે નહીં.

૩.૭ અન્ય કોઈ રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી.

૩.૮ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખતાં, હાલની અપીલ મંજૂર કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૪. હાલની અપીલનો પ્રતિવાદી વીમા કંપની તરફથી હાજર વિજ્ઞાન વકીલ શ્રી એચ.જી. મજમુદારે વિરોધ કર્યો છે. રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિજ્ઞાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા એવો નિષ્કર્ષ નોંધવામાં આવ્યો છે કે મૂળ દાવેદારો અકસ્માતમાં મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવી હોવાનું આક્ષેપિત લક્ઝરી બસ નં. જી.જે. ૧. ટી. ૫૧૪૪ની સંડોવણી સ્થાપિત કરવામાં અને/અથવા સાબિત કરવામાં સંપૂર્ણપણે નિષ્ફળ ગયા છે અને તેથી, જ્યારે વિજ્ઞાન ટ્રિબ્યુનલએ જણાવેલ દાવા અરજી નામંજૂર કરી છે, ત્યારે તેમાં આ અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી.

૪.૧ રજૂ કરવામાં આવે છે કે, સાક્ષ્યની મૂળવણી કરતાં, માનનીય ટ્રિબ્યુનલએ યોગ્ય રીતે નોંધ્યું છે અને ઠરાવ્યું છે કે અકસ્માતમાં લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે આંક ૩૧૦ પર તપાસવામાં આવેલ પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલનું સાક્ષ્ય વિશ્વસનીય અને/અથવા ભરોસાપાત્ર નથી અને તેથી, માનનીય ટ્રિબ્યુનલએ ઉક્ત સાક્ષીની સાક્ષ્ય ઉપર યોગ્ય રીતે વિશ્વાસ મૂક્યો નથી. વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે ત્યારબાદ, મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવી હોવાનું આક્ષેપિત લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની અકસ્માતમાં સંડોવણી સાબિત કરવા માટે દાવેદારો દ્વારા અન્ય કોઈપણ પ્રકારનું સાક્ષ્ય રજૂ કરવામાં આવ્યું નથી.

૪.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ત્યારબાદ પણ લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ના મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧-ચાલકને સક્ષમ ફોજદારી અદાલત દ્વારા આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચી નિર્દોષ છૂટકારો આપવામાં આવ્યો છે કે ફરિયાદ પક્ષ મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ અને/અથવા લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.-૧-જી-૫૧૪૪ ની સંડોવણી સાબિત કરવામાં અને/અથવા સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી જ્યારે હકીકત અંગેના નિષ્કર્ષો વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધ પરના સમગ્ર પુરાવાની મૂળવણી કરીને નોંધવામાં આવ્યા છે અને પરિણામે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલએ દાવા અરજી નામંજૂર કરી છે, ત્યારે તેમાં આ અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવાની આવશ્યકતા નથી.

૪.૩ મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર થયેલ વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે નિર્ણયાઓ પર આધાર મૂકવામાં આવ્યો છે, તેમાંથી એકપણ નિર્ણય હાલના કેસના તથ્યો પર લાગુ પડશે નહીં, એવો વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવે છે. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર થયેલ વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે તમામ કેસોમાં આધાર મૂકવામાં આવ્યો છે, તે તમામ કેસોમાં વાહન તથા તેના ચાલકની સંડોવણી સશક્ત પુરાવા રજૂ કરીને, કાં તો પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીની તપાસ દ્વારા અને/અથવા સહ-પ્રવાસીની તપાસ દ્વારા, સ્થાપિત અને સાબિત કરવામાં આવી હતી. તેથી મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર થયેલ વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં

આવેલ એકપણ નિર્ણય હાલના કેસના તથ્યો પર લાગુ પડશે નહીં, એવી વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવે છે.

૪.૪ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં, હાલની અપીલ નામંજૂર કરવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૫. અમે સંબંધિત પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલ વિવાદિત ચુકાદા અને એવોર્ડનો અવલોકન કર્યો છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે મૂળ દાવેદારો દ્વારા રજૂ કરાયેલ દાવા અર્જી નોંધ સાથે નામંજૂર કરી છે કે મૂળ દાવેદારો મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા ચલાવવામાં આવી હોવાનો આક્ષેપ કરાયેલ લક્ઝરી બસ નં. જી.જે. ૧. ટી. ૫૧૪૪ની સંડોવણી સ્થાપિત અને સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે. ઉપરોક્ત આધારે દાવા અર્જી નામંજૂર કરતો વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલનો ઉપરોક્ત ચુકાદો અને એવોર્ડ મૂળ દાવેદારો દ્વારા હાલની અપીલ મારફતે પડકારવામાં આવ્યો છે.

૬. અમે નોંધ પરના સમગ્ર પુરાવાનું અવલોકન કરી તેનું પુનઃ મૂલવણ કર્યું છે. નોંધપૂં જરૂરી છે કે અકસ્માતમાં લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે મૂળ દાવેદારોએ આંક ૩૨ પર મૃતકની વિધવા એવા મૂળ દાવેદાર નં. ૧ નું તેમજ આંક

૩૧૦ પર પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલ નામના એક સાક્ષીનું પરીક્ષણ કર્યું હતું. તેમ છતાં, નોંધવું આવશ્યક છે અને તે વિવાદિત નથી કે મૂળ દાવેદાર નં. ૧ એ સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું હતું કે ઘટનાની/અકસ્માતની બાબતે તેને વ્યક્તિગત જાણકારી નહોતી. ઘટના/અકસ્માત સમયે તે હાજર નહોતી અને જ્યારે તે ગુનાસ્થળે પહોંચી ત્યારે મૃતકને પહેલેથી જ ભાઈલાલભાઈ અમીન હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો, તેથી તે સીધી હોસ્પિટલમાં ગઈ હતી. તેથી, પ્રશ્નિત ઘટના/અકસ્માત અંગે તેને કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી ન હોવાથી, મૃતકની વિધવા એવા મૂળ દાવેદાર નં. ૧ નું નિવેદન અકસ્માતમાં લક્ઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની સંડોવણી સ્થાપિત અને સાબિત કરવા માટે દાવેદારોને બહુ સહાયરૂપ થઈ શકે તેમ નથી.

૬.૧ હવે જ્યાં સુધી આંક ૩૧૦ પર તપાસવામાં આવેલા અને જેઓને પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી હોવાનું આક્ષેપિત કરવામાં આવ્યા હતા એવા સાક્ષી પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલના નિવેદન પર મુકાયેલ આધારનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી પ્રતિપરીક્ષણમાં તેમણે સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું છે કે તેઓ ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા તે પહેલાં જ લક્ઝરી બસનો ચાલક પોતાની લક્ઝરી બસ સાથે ભાગી ગયો હતો. પરિચ્છેદ ૧૪ અને ૧૫ માં ચુકિતસંગત કારણો દર્શાવીને, માનનીય ટ્રિબ્યુનલએ ઉપરોક્ત પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીનો પુરાવો

વિશ્વસનીય નથી એવું નોંધતાં તેનો પુરાવો ફગાવી દીધો છે. પરિચ્છેદ ૧૪ અને ૧૫ માં, માનનીય ટ્રિબ્યુનલએ નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“૧૪. સાક્ષી પ્રશાંત પટેલના આંક ૩૧૦ ઉપરના પુરાવાથી જણાય છે કે તેણે અકસ્માત પોતાની આંખે જોયો હતો. બસ મૃતકને અથડાઈ હતી. તેથી મૃતક જમીન પર પડી ગયો. બસનો નંબર એજીજે-૧/ટી-૫૧૪૪ હતો. તેણે મૃતકને રિક્ષામાં ભાઈલાલભાઈ અમીન હોસ્પિટલ ખાતે લઈ ગયો જ્યાં મૃતકને દાખલ કરવામાં આવ્યો. મૃતકને નાક અને કાન પર ઈજા થઈ હતી. અકસ્માત ૨૬/૧૨/૧૯૯૩ના રોજ થયો હતો. જ્યારે વર્તમાન કેસમાં અકસ્માત ૨૭/૧૨/૧૯૯૩ના રોજ થયો હતો. સાક્ષી તેના પુરાવામાં આગળ કહે છે કે તેને ઘટનાની તારીખ યાદ નથી. અકસ્માત બસના ચાલકની બેદરકારીને કારણે થયો હતો.

૧૫. સાક્ષી પોતાની પ્રતિપરીક્ષણમાં સ્વીકાર કરે છે કે તે સાચું છે કે તે પહોંચે તે પહેલાં બસનો ચાલક પોતાની લક્ઝરી બસ લઈને ભાગી ગયો હતો. આ પ્રતિપરીક્ષણ દર્શાવે છે કે સાક્ષીએ ઘટના જોઈ નથી અને બસનો નંબર પણ જોયો નથી. મુખ્ય પરીક્ષણ અને પ્રતિપરીક્ષણ પરથી

સ્પષ્ટ થાય છે કે સાક્ષીએ સોગંદ હેઠળ ખોટી સાક્ષી આપી છે.

તેથી, સાક્ષીનો પુરાવો વિશ્વસનીય નથી."

૬.૨ આંક ૩૧૦ પર તપાસવામાં આવેલ સાક્ષી પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલની જુબાની અને વિશેષ કરીને તેમની જિરહને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારો એવો મત છે કે ઉક્ત સાક્ષીની જુબાની વિશ્વસનીય નથી એવી નોંધ કરીને તેમની સાક્ષીને નામંજૂર કરવામાં વિદ્વાન અધિકરણ દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી. આ તબક્કે નોંધવું જરૂરી છે કે જિરહમાં ઉપરોક્ત સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું છે કે જ્યારે તેઓ ઘટના/અકસ્માતના સ્થળે પહોંચ્યા ત્યારે સુધીમાં ચાલક લક્ઝરી બસ લઈને ભાગી ગયો હતો/નાસી છૂટ્યો હતો. આવી પરિસ્થિતિમાં તેમણે લક્ઝરી બસની સંડોવણી કેવી રીતે જોઈ શક્યા અને લક્ઝરી બસનો નંબર પણ કેવી રીતે નોંધ્યો હોઈ શકે તે સમજાતું નથી. આ સંજોગોમાં વિદ્વાન અધિકરણે તેમની સાક્ષીને યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરી છે.

૬.૩ હવે જ્યાં સુધી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મૂળ દાવેદારો તરફથી કરવામાં આવેલી આ દલીલનો પ્રશ્ન છે કે પોલીસે લક્ઝરી બસના મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧-ચાલક વિરુદ્ધ આરોપપત્ર દાખલ કર્યું હતું અને તેથી લક્ઝરી બસની સંડોવણી સ્થાપિત અને સાબિત થાય છે, ત્યાં સુધી ઉપરોક્ત દલીલ ઉપલબ્ધ નથી, કારણ કે અનુસંધાનમાં લક્ઝરી બસ નં.

જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ના મૂળ પ્રતિવાદી નં ૧-ચાલકને નિર્દોષ છૂટકારો આપવામાં આવ્યો છે.

૬.૪ હવે, અહીં ઉપર પરિચ્છેદ ૩.૫ માં ઉલ્લેખિત મુજબ મૂળ દાવેદારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દિલ્લી અદાલત, એમ.પી. વડી અદાલત અને આ અદાલતના નિર્ણયો પર જે આધાર મૂકવામાં આવ્યો છે, તે બાબતે અમારી એવી મત છે કે તે પૈકી કોઈપણ નિર્ણય હાલ હસ્તગત મામલાના તથ્યો પર લાગુ પડતો નથી અને મૂળ દાવેદારોને કોઈ સહાયરૂપ થતો નથી.

૬.૫ રવિ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં, હકીકતે, અકસ્માતને ઇજાગ્રસ્તના પિતા અને અન્ય એક વ્યક્તિએ જોયો હતો અને તેઓ તેને હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા હતા. ઉક્ત કેસમાં, ટ્રકના માલિકે પણ અકસ્માત સ્વીકાર્યો હતો અને પુરાવાની મૂલવણી પરથી એવું નિષ્કર્ષ આવ્યું હતું કે તેના ચાલક દ્વારા ટ્રક બેફામ અને બેદરકારીપૂર્વક હંકાવવાના કારણે અકસ્માતની ઘટના બની હતી અને તેથી તે સ્થાપિત થઈ હતી. ઉપરોક્ત હોવા છતાં, માનનીય ન્યાયાધિકરણે એ આધાર પર દાવા અરજિ ફગાવી દીધી હતી કે એફ.આઈ.આર. મોડેથી નોંધવામાં આવી હતી, જેને વડી અદાલતે આ નિરીક્ષણ સાથે રદ કરી હતી કે જ્યારે તેના ચાલક દ્વારા ટ્રક બેફામ અને બેદરકારીપૂર્વક હંકાવવાના કારણે અકસ્માતની ઘટના બની હોવું સ્થાપિત

થઈ ગયું હોય ત્યારે માત્ર એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં થયેલો વિલંબ દાવા અરજિ ફગાવવાનો કોઈ આધાર બની શકતો નથી.

૬.૬ પ્રેમલતા શુક્લા અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ રહેલો મુદ્દો એવો હતો કે એકવાર દસ્તાવેજની સામગ્રીનો એક ભાગ પુરાવામાં સ્વીકારવામાં આવી જાય, ત્યારબાદ પક્ષકારને ફરી વળી એવી દલીલ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં કે સામગ્રીનો અન્ય ભાગ સાબિત કરવામાં આવ્યો નહોતો. ઉપરોક્ત નિર્ણય હાલ હસ્તગત કેસના તથ્યો પર કેવી રીતે લાગુ પડે તે સમજાણમાં આવતું નથી.

૬.૭ બિમલા દેવી અને અન્યાઓના કેસમાં (ઉપરોક્ત) સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલએ અકસ્માત આંખે જોનાર સાક્ષી દ્વારા સાબિત થયેલો હોવાનું માન્યું હતું અને ડ્રાઇવર તથા કંડક્ટર બંનેએ પણ ઘટના સ્થળે પોતાની હાજરી સ્વીકારી હતી. વડી અદાલતે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદો અને પુરસ્કાર રદ કરીને દાવા અરજી નામંજૂર કરી હતી, જેને સર્વોચ્ચ અદાલતે આ નિરીક્ષણ સાથે રદ કરી હતી કે વડી અદાલતનો ચુકાદો મોટા પ્રમાણમાં અનુમાન અને કલ્પનાઓ પર આધારિત છે.

૬.૮ એમ.પી. વડી અદાલત સમક્ષ બેની બાઈ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં, પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીએ પોતાના નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે

દુર્ઘટના જીપ દ્વારા સર્જાઈ હતી, જે બેદરકારીપૂર્વક અને ગાફલતાપૂર્વક ચલાવવામાં આવી રહી હતી. ટ્રિબ્યુનલએ માત્ર એ આધાર પર કે તેનું નામ એફ.આઈ.આર.માં ઉલ્લેખિત નહોતું, પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીના નિવેદન પર વિશ્વાસ મૂક્યો નહોતો અને જીપની સંડોવણી સ્થાપિત થતી નથી એવા આધાર પર દાવો નામંજૂર કર્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદા અને એવોર્ડને પલટાવીને, એમ.પી. વડી અદાલતે આ નોંધ સાથે દાવા અરજી મંજૂર કરી હતી કે માત્ર એટલા આધાર પર કે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીનું નામ એફ.આઈ.આર.માં દર્શાવવામાં આવ્યું નહોતું, તેના નિવેદનને ફગાવી શકાતું નથી.

૬.૯ એમ.પી. વડી અદાલત સમક્ષના મોહદ. નાસિર (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં, ડ્રાઈવરની બાજુમાં બેઠેલા ઈજાગ્રસ્તના સહ-મુસાફરના જુબાનીનો વડી અદાલતે વિચાર કર્યો હતો.

૬.૧૦ હવે દાવેદારો તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલશ્રીએ પોતાની દલીલોને સમર્થન આપવા માટે આ અદાલતના ડામોર કચરાભાઈ ઘનાભાઈ અને અન્ય (સુપ્રા) ના નિર્ણય પર જે આધાર મૂક્યો છે, તે સંદર્ભે કે ઉક્ત નિર્ણયમાં વિભાગીય ખંડપીઠ દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે મોટર વાહન અધિનિયમ હેઠળના દાવાઓમાં પુરાવાના કડક નિયમો લાગુ કરી શકાય નહીં, તે બાબતે ઉક્ત નિર્ણયમાં પ્રતિપાદિત કાનૂની સિદ્ધાંત અંગે કોઈ વિવાદ નથી. જોકે, આ નોંધવું આવશ્યક છે કે અકસ્માતમાં

લકઝરી બસ નં. જી.જે.૧.ટી.૫૧૪૪ ની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે કંઈક પુરાવો હોવો જોઈએ, જે વર્તમાન કેસમાં ઉપલબ્ધ નથી.

૬.૧૧ હવે જ્યાં સુધી ધાપુ બાઈ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) બાબતમાં એમ.પી. વડી અદાલતના નિર્ણય પર મૂકવામાં આવેલા આધારનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીએ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં નિવેદન આપ્યું હતું કે તેણે અકસ્માત જોયો હતો, જેમાં દોષિત વાહન સંકળાયેલું હતું, અને તેણે તેનું નંબર પણ જણાવ્યું હતું તથા જિરહ દરમિયાન તેણે તે જ આવૃત્તિ જાળવી રાખી હતી. વર્તમાન કેસમાં, જેમ ઉપર અહીં અવલોકિત કરવામાં આવ્યું છે તેમ, કથિત પ્રત્યક્ષદર્શી પ્રશાંતભાઈ નગીનભાઈ પટેલે આંક ૩૧૦ ખાતે પોતાની જિરહમાં સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું છે કે જ્યારે તે બનાવ/અકસ્મતના સ્થળે પહોંચ્યો ત્યારે લકઝરી બસ નં. જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ નો ચાલક લકઝરી બસ સાથે પહેલેથી જ ભાગી ગયો હતો.

૬.૧૨ દાવેદારો તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલશ્રીએ પોતાના રજૂઆતોના સમર્થનમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એન.કે.વી.બ્રોસ. (પી.) લિ. (ઉપરોક્ત) કેસમાં આપેલા નિર્ણય પર જે નિર્ભરતા મૂકી છે, તે હદ સુધી કે અકસ્માતમાં સંડોવાયેલ હોવાનું આક્ષેપિત વાહનના ચાલકને ફોજદારી અદાલત દ્વારા નિર્દોષ છૂટકારો આપવામાં આવ્યો હોય તો પણ તેનાથી વળતરની માંગ ઉપર કોઈ અસર થતી નથી, તે બાબતે નોંધવું જરૂરી છે કે હકીકતમાં, સમગ્ર પુરાવામાંથી ઘટનામાં/અકસ્મતમાં લકઝરી બસ અને

તેના ચાલકની સંડોવણી હજુ પણ અમુક હદ સુધી સ્થાપિત કરવી આવશ્યક છે, ભલે પુરાવાનો કડક પુરાવો જરૂરી ન હોય અને તે જ મોટર વાહન અધિનિયમ હેઠળના દાવાઓમાં લાગુ પડતો ન હોય.

૭. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર અહીં દર્શાવેલ કારણોસર, જ્યારે મૂળ દાવેદારો અકસ્માતમાં લકઝરી બસ નં જીજે-૧-જી-૫૧૪૪ની સંડોવણી સ્થાપિત કરવામાં તથા સાબિત કરવામાં સંપૂર્ણપણે નિષ્ફળ ગયા છે, ત્યારે માનનીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા દાવા અરજી ફગાવી દેવામાં કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી. માનનીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા નિષ્કર્ષો પુરાવાની મૂળવણી પર આધારિત છે અને નોંધ પર રહેલા સમગ્ર પુરાવાની પુનઃમૂલવણી કર્યા પછી, અમે માનનીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા નિષ્કર્ષોની પુષ્ટિ કરીએ છીએ અને તે મુજબ દાવા અરજી ફગાવતો માનનીય ટ્રિબ્યુનલનો વિવાદિત ચુકાદો અને પુરસ્કાર પુષ્ટિ કરીએ છીએ।

૮. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતાં અને ઉપર દર્શાવેલ કારણોસર, આ અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તે નામંજૂર થવા પાત્ર છે અને તે મુજબ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં, ખર્ચ બાબતે કોઈ આદેશ નથી.

૯. રજિસ્ટ્રીને તત્કાળ માનનીય ટ્રિબ્યુનલને અભિલેખો અને કાર્યવાહી પરત મોકલવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

(એમ.આર. શાહ, ન્યાયાધીશ)

(જી.બી.શાહ, ન્યાયાધીશ)

રાધન

Translation of this Judgement has been provided by M/S

Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.